

LÆRERVEJLEDNING TIL UNDERVISNINGSFORLØBET:

H.C. Andersen forsvinder!

En forfatter, du tror, du kender

H.C. Andersen forsvinder!

- En forfatter, du tror, du kender

Målgruppe:	STX, HF
Varighed:	1 time
Fag:	Dansk
Max. deltagere:	30
Pris:	550,-

Forløbet underbygger, at eleverne:

- reflekterer over Andersens tvetydige selvscenesættelser i både biografi- og eventyrværker – og hvordan dette kan perspektiveres til nutiden
- reflekterer over museal formidling af Andersen og generelt
- arbejder metodisk med tekster igennem kreative arbejdsprocesser
- arbejder metodisk med anvendelse af relevante litterære metoder
- arbejder metodisk med litteratur-, kultur- og bevidsthedshistoriske perspektiveringer

Før I besøger H.C. Andersens Hus

Undervisningsforløbet kræver ingen forberedelse.

Dog kræver det, at I besøger museet før eller efter undervisningsforløbet, da en rundvisning ikke er en del af tilbuddet.

Når I ankommer i H.C. Andersens Hus, tager en af vores formidlere sig godt af hele gruppen fra start til slut. H.C. Andersens Hus er ikke et almindeligt museum og byder derfor ikke på almindelige undervisningsforløb. I læringsuniverset vil vi invitere eleverne ind i Andersens lærerige, forunderlige og overraskende univers. Derfor er det en fordel, hvis elementer i forløbet forbliver netop dét – overraskelser. Ønsker I alligevel at åbne op for emnet sammen med eleverne inden besøget, kan det med fordel være med åbne, undrende spørgsmål som:

Hvad definerer et museum?

Hvad bør man forvente af et museum?

Hvad er det første, I tænker på, når I hører navnet "H.C. Andersen"?

Hvad karakteriserer H.C. Andersen som forfatter?

I læringsuniverset garanterer vi, at svarene på spørgsmål som disse ville være flere og mere nuancerede efter besøget.

Under besøget

Under undervisningsforløbet veksler formidleren imellem flere former for vidensdeling og læring. I nogle dele af forløbet skal eleverne primært lytte til formidleren, imens andre dele af forløbet består af åbne dialoger og en fælles søgen, undren og udforskning. Her er det vigtigt, at elevernes umiddelbare svar og tanker får plads. Formidleren styrer dialogen og sikrer, at forløbet skrider fremad.

De fleste vil mene, at de kender H.C. Andersen. Den fattige dreng, der blev en berømt forfatter med høj hat og som skrev "Den grimme Ælling", der handlede om ham selv. Men virkeligheden er ofte en anden.

Der findes mange myter om H.C. Andersen. Faktisk var han selv med til at skabe en mytisk og tvetydig tåge omkring sin person. Forskere beskriver, hvordan det skarpe billede af H.C. Andersen gradvist forsvinder, jo dybere de graver i hans biografier og eventyr. H.C. Andersen stod aldrig i vejen for et godt eventyr – heller ikke i sine biografier. Samtidig beskrev han ved flere lejligheder, at ikke engang han kunne finde ud af, hvem han var.

Alligevel var han usædvanligt dygtig til at iscenesætte sig selv, endda på mange forskellige måder. Han havde en yderst veludviklet sans for at spille på de rigtige tangenter i de rigtige sammenhænge. I både sine breve, sine eventyr, på fotografier og i sin kunst eksperimenterede han med at fremstå i forskellige lys. Måske søgte han at finde det bedste mulige lys. Og hvis vi skal være helt ærlige: Gør vi så ikke alle sammen netop det? Og måske er det ikke så skidt endda?

I "H.C. Andersens forsvinder" fordyber vi os i nogle af Andersens tvetydigheder i både eventyr og biografier. Vi stiller åbne og undrende spørgsmål og forsøger sammen at nå frem til nye erkendelser om Andersen, verden ... og os selv? Vi perspektiverer til de mekanismer, der findes overalt omkring os i dag. For er der slet ikke noget godt at sige om de, i nutiden meget udsældte, såkaldte "falske" selviscenesættelser?

Efter besøget

Opgavesæt – H.C. Andersen forsvinder!

Opgavesæt til klasseundervisning tilknyttet forløbet "H.C. Andersen forsvinder – en forfatter, du tror, du kender".

Opgavesættet benyttes i klasseundervisningen efter undervisningsforløbet "H.C. Andersen forsvinder – en forfatter, du tror, du kender". I opgavesættet bruger eleverne erfaringer og viden, som de har erhvervet sig under undervisningsforløbet. Opgavesættet kan derfor kun benyttes, når eleverne har oplevet "H.C. Andersen forsvinder – en forfatter, du tror, du kender" i H.C. Andersens Hus.

Opgavesættet består af tre dele:

1. Læsning

Eleverne læser "Pigen, som trådte på brødet" færdig. Teksten begynder på næste side.

Som evt. supplerende lektielæsning henviser vi til:

- Som var livet et eventyr (Henrik Lübker, 2019, Odense Bys Museers årbog)
- Tilfældets poesi (Klaus P. Mortensen, 2007, primært kapitlerne om Andersens biografier)
- H.C. Andersens Metode (Lübker og Bøggild, 2020)
- Eksempler fra "Mit livs Eventyr" (H.C. Andersen, 1847)

2. Tekstmysterier

Eleverne dykker ned i åbne spørgsmål omkring fortolkning af eventyret.

3. Tankerejser

Eleverne laver yderligere refleksionsopgaver, der relaterer sig til museet og eventyrets temaer.

Læsning

Vi fortsætter historien, hvor den stoppede på museet. Dé, hvor Inger hører den fromme lille pige græde over hende ...

Og de Ord naaede lige ned i Ingers Hjerter, de ligesom gjorde hende godt; det var første Gang, at der var Een som sade: »stakkels Inger!« og ikke føiede det Mindste til om hendes Feil; et lille uskyldigt Barn græd og bad for hende, hun blev saa underlig derved, hun havde gjerne selv grædt, men hun kunde ikke græde, og det var ogsaa en Pine.

Som Aarene gik deroppe, nede var der ingen Forandring, hørte hun sjeldnere Lyd derovenfra, der blev talt mindre om hende; da fornåm hun en Dag et Suk: »Inger! Inger! hvor har Du bedrevet mig! det sagde jeg nok!« Det var hendes Moder, som døde. Hun hørte sit Navn stundom nævne af sit gamle Herskab og det var de mildeste Ord, at Huusmoderen sagde: »Mon jeg nogensinde seer Dig igjen, Inger! man veed ikke hvorhen man kommer!« Men Inger begreb da nok, at hendes skikkelige Huusmoder aldrig kunde komme, hvor hun var. Saaledes gik der igjen en Tid, lang og bitterlig.

Da hørte Inger igjen sit Navn nævne og saa oven over sig ligesom to klare Stjerner skinne; det var to milde Øine, som lukkede sig paa Jorden. Saamange Aaringer var gaaet fra dengang, den lille Pige græd utrøstelig over »stakkels Inger«, at det Barn var blevet en gammel Kone, som nu Vor Herre vilde kalde til sig, og netop i denne Stund, da Tankerne fra hele Livets Sum løftede sig, huskede hun ogsaa, hvorledes hun som lille Barn havde maattet græde bitterligt ved at høre Historien om Inger; den Tid og det Indtryk stod saa lyslevende for den gamle Kone i hendes Dødstime, at hun ganske høit udrød: »Herre, min Gud, mon ikke ogsaa jeg som Inger tidt har traadt paa din Velsignelsens Gave og ikke tænkt derved, mon jeg ikke ogsaa er gaaet med Hovmod i mit Sind, men Du har i din Naade ikke ladet mig synke, men holdt mig oppe! slip mig ikke i min sidste Stund!«

Og den Gamles Øine lukkedes og Sjælens Øine aabnedes for det Skjulte, og da Inger var saa levende i hendes sidste Tanker, saa hun hende, saa, hvor dybt ned hun var dragen, og ved det Syn brast den Fromme i Graad, i Himmeriges Rige stod hun som Barnet og græd for stakkels Inger! de Taarer og de Bønner klang som et Echo ned i den hule, tomme Skal, der omsluttede den fængslede, piinte Sjæl, denne overvældedes af al den aldrig tænkte Kjærlighed ovenfra: en Guds Engel græd over hende! hvorfor blev det hende forundt! den piinte Sjæl ligesom samlede i Tankerne enhver Jordlivs-Gjerning, den havde øvet, og den bævede i Graad, som Inger aldrig havde kunnet græde den; Bedrøvelse over sig selv fyldte hende, hun syntes, at for hende kunde aldrig Naadens Port aabnes, og i det hun i Sønderknuselse erkjendte det, lyste i det samme en Straale ned i Afgrundssvælget, Straalen kom med en Kraft stærkere end Solstraalen, der optøer Sneemanden, som Drengene reiste i Gaarden, og da, langt hurtigere end Sneefnokken, der falder paa Barnets varme Mund, smelter hen som Draabe, fordunstede sig Ingers forstenede Skikkelse, en lille Fugl svang sig med Lynets Zikzak op mod Menneskeverdenen, men angst og sky var den for Alt rundt om, den skammede sig for sig selv og for alle levende Skabninger og søgte ihast Skjul i et mørkt Hul, den fandt i den forfaldne Muur; her sad den og krøb sammen, skjælvende over hele Kroppen, Stemmens Lyd kunde den ikke give fra sig, den havde ingen; den sad en lang Stund, før den med Ro kunde see og fornemme al den Herlighed derude! ja, en Herlighed var det: Luften var saa frisk og mild, Maanen skinnede saa klart, Træer og Buske duftede; og saa var der saa hyggeligt hvor den sad, dens Fjerkjortel saa

reen og fin. Nej, hvor alt Skabt dog var frembaaret i Kjærlighed og Herlighed. Alle de Tanker, der rørte sig inde i Fuglens Bryst, vilde sjunge sig ud, men Fuglen mægtede det ikke, gjerne havde den sjunget, som i Foraaret Kukker og Nattergal. Vor Herre, som hører ogsaa Ormens lydløse Lovsang, fornam her Lovsangen, der tøftede sig i Tanke-Accorder som Psalmen klang i Davids Bryst, før den fik Ord og Melodi.

I Dage og Uger voxte og svulmede disse lydløse Sange, de maatte komme til Udbrud, ved det første Vingslag i god Gjerning, en saadan maatte øves!

Nu kom den hellige Julefest. Bonden reiste tæt ved Muren en Stang og bandt et utærsket Havreknippe derpaa, at Himmelens Fugle ogsaa kunde have en glad Juul og et glædeligt Maaltid i denne Frelserens Tid.

Og Solen stod op Julemorgen og skinnede paa Havrekjærven og alle de qviddrende Fugle de fløi om Maaltids-Stangen, da klang det ogsaa fra Muren »pi, pi!« den svulmende Tanke blev til Lyd, den svage Pippen var en heel Glædeshymne, en god Gjernings Tanke var vakt og Fuglen fløi ud fra sit Skjul; i Himmeriges Rige vidste de nok hvad det var for en Fugl!

Vinteren tog alvorlig fat, Vandene vare dybt frosne, Fuglene og Skovens Dyr havde deres trange Tid paa Føden. Den lille Fugl fløi hen paa Landeveien, og der i Sporene af Slæderne søgte og fandt den ogsaa hist og her et Korn, paa Bedstederne fandt den et Par Brødsmuler, af dem aad den kun en enkelt, men kaldte paa alle de andre forsultne Spurve, at de her kunde finde Føde. Den fløi til Byerne, speidede rundt om, og hvor en kjærlig Haand havde strøet Brød ved Vinduet til Fuglene, der aad den selv kun en enkelt Smule, men gav Alt til de Andre.

I Vinterens Forløb havde Fuglen samlet og givet saa mange Brødsmuler, at de veiede op tilsammen med hele det Brød, som lille Inger havde traadt paa for ikke at smudske sine Skoe, og da den sidste Brøds-mule var funden og given bort, blev Fuglens graae Vinger hvide og bredte sig ud.

»Der flyver hen over Søen en Terne!« sagde Børnene, der saae den hvide Fugl; nu dykkede den sig ned i Søen, nu løftede den sig i det klare Solskin, den skinnede, det var ikke muligt at see hvor den blev af, de sagde, at den fløi lige ind i Solen.

Tekstmysterier

Her er fem åbne spørgsmål om tekstfortolkning. Der er intet facit, da spørgsmålene er åbne for fri fortolkning. Find dog gerne på argumenter for, hvorfor du svarer, som du gør. Find også gerne på modargumenter, som andre, der er uenige med dig, kunne bruge. Tal om svarene med din sidemakker og herefter på klassen.

Spørgsmålene kan også være en skriftlig opgave.

Hvorfor kan Inger høre, hvad man siger om hende på jorden?

Hvorfor åbner nådens port sig, når Inger græder?

Er den lille fugl Inger? Begrund dit svar.

Hvad sker der med fuglen, idet den flyver op mod himmelen og forsvinder?

Har du fortolkningsspørgsmål til teksten, som du mangler svar på?

Tankerejser

Her er fem åbne spørgsmål, som omhandler eventyret, undervisningsforløbet og museet generelt. Der er intet facit, da spørgsmålene er åbne for fri fortolkning. Find dog gerne på argumenter for, hvorfor du svarer, som du gør. Find også gerne på modargumenter, som andre, der er uenige med dig, kunne bruge. Tal om svarerne med din sidemakker og herefter på klassen.

Spørgsmålene kan også være en skriftlig opgave.

Er det ønskværdigt at kunne høre, hvad andre siger om én? Begrund dit svar.

Hvorfor tror du, at "Pigen, som trådte på brødet" ikke er ét af Andersens kendte eventyr?

Hvad ville H.C. Andersen fortælle læseren med eventyret "Pigen, som trådte på brødet"?

I undervisningsforløbet kom I tættere på Andersen som person. Hvad ville H.C. Andersen synes om det nye H.C. Andersens Hus?

Hvad synes du om formidlingsgrebene i H.C. Andersens Hus?

LÆRINGSUNIVERSET er en del af H.C. Andersens Hus.

Læs mere om vores tilbud på hjemmesiden:

<https://hcandersenshus.dk/laeringsuniverset/>